

SPRAWOZDANIA

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POLSKIEGO TOWARZYSTWA BOTANICZNEGO PRZEDSTAWIONE NA XXXII ZJEŹDZIE W OLSZTYNIE

Obecny Zjazd w Olsztynie jest piętnastym z kolei po wyzwoleniu Polski spod okupacji hitlerowskiej. Lata wojny zabrały z naszych szeregów wielu wybitnych botaników, aktywnych organizatorów życia naukowego jak Seweryn Dziubałowski, Zygmunt Wóycicki, Tadeusz Wiśniewski, Kazimierz Piech, Józef Paczoski, Jerzy Lilpop, Antoni Wróblewski, Antoni Ossowski, Władysław Vorbrodzt i wielu innych. Wielu z nich zginęło na różnych frontach, wielu zamordowano w więzieniach i obozach koncentracyjnych. Pamięć o nich pozostanie wśród nas na zawsze.

Przed piętnastu laty, w 1945 roku w gmachu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie zebrał się pierwszy powojenny zjazd naszego Towarzystwa. Wybrano wtedy nowy, pierwszy od 1938 roku Zarząd Główny w składzie: prof.: Hryniewiecki, Bassalik, Kobendza, Gorczyński, Kochman, Szymkiewicz, Korczewski, Pawłowski, Gajewski, Kaniewski. Wznowiliśmy działalność wydawniczą oraz normalną pracę nad organizacją życia naukowego.

Od tego czasu minęło 15 lat. W działalności Polskiego Towarzystwa Botanicznego zaszło wiele zmian, co w sprawozdaniu niniejszym wycinkowo postaram się zanalizować, podając porównawcze liczby z okresu międzywojennego i lat minionego piętnastolecia działalności powojennej Towarzystwa. Uwydatni to dalszy szybki rozwój Towarzystwa w okresie powojennym.

I. Członkowie Polskiego Towarzystwa Botanicznego

Obecnie nasze Towarzystwo liczy 1,015 członków. Ciekawe jest kształtowanie się liczby członków w poszczególnych okresach:

rok	liczba członków w grupach			
	czł. honorowych	czł. korespondentów	czł. zwyczajnych	czł. nadzwyczajnych
1923	2	—	125	28
1939	6	24	132	178
1947	8	24	203	118
1958	11	36	388	732
obecnie	11	36	442	549

Przez okres szesnastoletniej działalności międzywojennej Polskie Towarzystwo Botaniczne zwiększyło swe szeregi o 7 członków zwyczajnych i 150 członków nadzwyczajnych, zaś w okresie dwunastu lat powojennych zwiększyła się liczba członków nadzwyczajnych o 614 osób, a zwyczajnych o 185 osób. Ten bardzo szybki wzrost członków nadzwyczajnych nie jest jeszcze odzwierciedleniem zwiększenia się liczby członków czynnych i wzbogacających pracami dorobek naukowy Towarzystwa. Ostatnie dwa lata charakteryzują się odpływem ludzi przypadkowych, i tak liczba

członków nadzwyczajnych zmniejszyła się w latach: z 1957 na 1958 o 104 osoby, a z roku 1958 na 1959 o 147 osób. Liczba zaś członków zwyczajnych w tym samym okresie stale wzrasta, i tak: w latach od 1957 do 1958 wzrosła o 43 osoby, zaś z roku 1958 na 1959 o 17 osób. Wzrost liczby członków zwyczajnych, a obniżenie się liczby członków nadzwyczajnych jest objawem prawidłowym. Dzięki temu z naszego Towarzystwa odchodzą ludzie chwilowo tylko zainteresowani botaniką, a zwiększa się grupa członków zwyczajnych, trwale pracujących naukowo. W ogóle w Polskim Towarzystwie Botanicznym mamy około 600 członków pracujących zawodowo w naukach botanicznych.

II. Działalność Zarządu Głównego

Współczesna działalność Zarządu Głównego jest odmienna od tej, którą znamy z okresu międzywojennego. Liczba oddziałów wzrosła z pięciu do dwunastu, liczba członków ośmiokrotnie, koszt wydawnictw również wzrósł wielokrotnie, co wraz ze zmianą stosunków ustrojowo-społecznych, spowodowało zwiększenie się zakresu pracy Zarządu Głównego. W działalności zarządów zawsze zasadniczą sprawą stanowią fundusze na działalność wydawniczą, utrzymanie biblioteki, koszty organizacyjne. Pod tym względem warunki uległy zmianie na lepsze. O ile w okresie międzywojennym np. w roku 1934 na ogólną sumę wpływów 16 800 zł, zapomogi z różnych źródeł rządowych stanowiły tylko 8 600 zł to jest około 50% ogólnej sumy, to obecnie na ogólną sumę wpływów 775 000 złotych, dotacja Polskiej Akademii Nauk stanowi 745 000 zł, to jest około 95% wpływów. Składki członkowskie zaś w 1934 roku stanowiły 4 700 złotych, to jest około 30%, a obecnie 30 000 zł, to jest około 5%, tym samym wzrosły możliwości Zarządu Głównego.

O ile w okresie międzywojennym wydawaliśmy dwa organy (łącznie z działającym oddzielnie Towarzystwem Dendrologicznym), to obecnie wydajemy pięć. O ile przedtem drukowaliśmy rocznie około 400 stron druku, to obecnie wydajemy około 2000 stron druku rocznie. Przed wojną autorzy nie otrzymywali honorariów autorskich, obecnie otrzymują. Dawniej zjazdy organizowały samodzielnie oddziały, obecnie z powodu różnych okoliczności współorganizatorem naukowym zjazdów jest Zarząd Główny.

Dlatego zakres prac bardzo się zwiększył. Codzienne bieżące prace związane z działalnością Towarzystwa są bardzo duże, np. w okresie sprawozdawczym wysłano przeszło 800 pism, wielu członków zarządu jest stale zajętych sprawami Towarzystwa, nie licząc posiedzeń, na których podejmowane są zasadnicze decyzje i wytyczne do dalszej pracy.

Zarząd Główny w okresie sprawozdawczym odbył trzy posiedzenia plenarne i dziewięć posiedzeń prezydium.

W czasie posiedzeń omówiono i podjęto decyzje między innymi w następujących sprawach:

1. Wielokrotnie omawiano sprawy wydawnicze, np. ustalono płacić honoraria autorskie w czasopiśmie «Acta Societatis Botanicorum Poloniae», «Acta Agrobotanica» i «Roczniku Dendrologicznym» tylko za pierwszy arkusz wydawniczy drukowanych prac w wysokości 1500 złotych, za drugi zaś tylko 700 złotych, za dalsze nie płacąc w ogóle. W «Monographiae Botanicae» płacić zaś za wszystkie arkusze drukowanych tam prac po 1250 złotych. Na wniosek Oddziału Wrocławskiego postanowiono drukować w naszych czasopiśmie tylko prace członków PTB.

2. Wielokrotnie omawiano przygotowania do zjazdu PTB w Olsztynie, w związku ze szczególną problematyką obrad naukowych, ewolucją roślin. Zajmowało to wiele czasu na posiedzeniach.

3. Przygotowanie wycieczki członków PTB do Bułgarii, wymiana delegacji pomiędzy dendrologami naszymi a czechosłowackimi, skład delegacji na kongres w Montrealu, były także częstym tematem obrad.

4. Dużo troski w pracach prezydium zajęły sprawy finansowe. Preliminarz budżetowy, budżet na rok 1959, sprawozdania finansowe za poszczególne okresy, wiele spraw wymagających decyzji prezydium, — to częste tematy posiedzeń zarówno plenarnych jak i prezydium.

5. Na Wniosek Oddziału Wrocławskiego przygotowano do przedstawienia walnemu zgroma-

dzeniu wniosek w sprawie ustalenia składki członkowskiej, obejmującej szerszą niż dotychczas prenumeratę czasopism PTB, oraz wprowadzenie wpisowego.

6. Na wniosek Oddziału Wrocławskiego postanowiono wprowadzić w życie oddziałów zwyczaj zwrótu członkom, wygłaszającym referaty w innym oddziale, pełnych kosztów przejazdu ponoszonych z tego tytułu.

7. Zatwierdzono regulamin Oddziału Wrocławskiego.

8. Przygotowano regulamin walnego zgromadzenia i uregulowano sprawy dotyczące ewidencji członków.

9. Podjęto kroki w celu zabezpieczenia terenu dla Centralnego Ogrodu Botanicznego.

10. Przygotowano do decyzji walnego zgromadzenia wnioski dotyczące przyjęcia nowych członków korespondentów.

Wiele spraw zostało załatwionych ostatecznie, wiele należy dopiero wykonać, a wiele wymaga jeszcze dalszych dyskusji i rozwiązania.

Obecnie do najważniejszych zadań bieżących należą bezsprzecznie:

a) Właściwe ustawienie prac wydawniczych, gdyż w bieżącym roku całkowicie przejęliśmy w nasze ręce całokształt gospodarki wydawniczej od Państwowego Wydawnictwa Naukowego. Nadal nie rozwiązana jest bardzo ważna sprawa rozprowadzania czasopism wśród naszych członków;

b) ostatecznego uregulowania spraw członków zagranicznych PTB;

c) głębszej analizy wymagają nasze zjazdy. Otwartą sprawą jest tematyka obrad plenarnych, (układana grupami zagadnień, czy też różnorodna). Zmieniają swój charakter obrady w sekcjach. Wobec dużej liczby konferencji specjalnych powoli tracą swoją wartość naukową, nie tracąc znaczenia dydaktycznego i wychowawczego. Jedyne wycieczki naukowe stale utrzymują swą atrakcyjność, gdyż wobec organizowania zjazdów przez różne oddziały, stale możemy zapoznawać się z nowymi, ciekawymi obiektami przyrodniczymi.

To są zagadnienia, którymi między innymi powinien zająć się przysły Zarząd Główny.

III. Współpraca z zagranicą

Jedną z ważnych dziedzin życia Polskiego Towarzystwa Botanicznego jest współpraca z placówkami zagranicznymi. Do bieżącego roku współpraca ta ograniczała się do wymiany czasopism i sporadycznych przyjazdów botaników z zagranicy na nasze zjazdy naukowe. W bieżącym roku nastąpiła zmiana w tym zakresie. Po raz pierwszy wymieniliśmy oficjalne delegacje między dendrologami polskimi a czechosłowackimi. Również w tym roku zorganizowano po raz pierwszy wycieczkę dla 35 osób autobusem przez kraje: Słowację, Węgry, Rumunię do Bułgarii. Wycieczka trwała 30 dni, trasa wyniosła 6500 km. Zwiedzono szereg obiektów przyrodniczych oraz przywieziono wiele materiałów naukowych florystycznych, zarówno roślin wyższych jak i zarodnikowych. Wycieczkę należy uznać za udaną i cenną oraz w miarę możliwości dalej kontynuować rozpoczętą akcję.

Przed wojną z inicjatywy naszego Towarzystwa odbyły się dwa zjazdy botaników słowiańskich — jeden w Pradze, drugi w Warszawie, trzeci w 1939 roku w Belgradzie na skutek wydarzeń politycznych nie doszedł do skutku. Obecnie dendrologi polscy i czechosłowaccy podjęli już konkretne uchwały w celu realizacji współpracy pomiędzy dendrologami krajów socjalistycznych, a potem ze wszystkimi, którzy zechcą przystąpić do tej współpracy na określonych w statucie warunkach. Należałoby się zastanowić, czy nie warto rozszerzyć takiej współpracy na inne dyscypliny botaniki.

Ożywienie kontaktów zagranicznych stało się obecnie koniecznością i musimy idąc wzorem Towarzystwa Geograficznego, rozwinąć współpracę tą i szerzej udostępnić naszym członkom możliwość zapoznawania się z osiągnięciami botaników za granicą, oraz za znajmiania się z szatą roślinną innych krajów. W tym celu należałoby powołać jednego z członków zarządu do realizacji takiej działalności.

IV. Działalność Oddziałów i Sekcji

Polskie Towarzystwo Botaniczne posiada obecnie 12 oddziałów i 5 sekcji. Przed wojną posiadało tylko 5 oddziałów. We wszystkich ośrodkach uniwersyteckich i naukowych posiadamy nasze oddziały. Liczbowo przedstawiają się one następująco:

Oddział	Członkowie zwyczajni		Członkowie nadzwyczajni	
	1958 rok	obecnie	1958 rok	obecnie
Białystok	22	19	11	10
Bydgoszcz	34	29	17	13
Gdańsk	17	13	18	18
Kraków	81	85	61	64
Lublin	14	14	27	26
Łódź	31	48	27	31
Olsztyn	14	16	21	17
Poznań	67	67	67	64
Szczecin	10	17	23	14
Toruń	17	16	45	35
Warszawa	93	97	331	217
Wrocław	25	25	48	42

Działalność zaś naukowa tych Oddziałów przedstawia się następująco:

Oddział	liczba zebrań	liczbą wygłosz. referatów	przecięt. frekw. na zebr.	prenum. czasop. PTB
Białystok	7	7	14	1
Bydgoszcz	11	10	—	—
Gdańsk	11	11	15	6
Kraków	32	43	50	28
Lublin	11	14	17	?
Łódź	6	8	19	?
Olsztyn	5	5	—	?
Poznań	19	19	38	40
Szczecin	8	8	20	14
Toruń	12	12	28	14
Warszawa	31	34	30	?
Wrocław	18	18	24	15

Oddziały w Gdańsku, Bydgoszczy i Toruniu, oraz w Warszawie zorganizowały ponadto wycieczki naukowe.

Tematyka referatów była na ogół wszechstronna. Na ogólną sumę 189 referatów, 78 było o treści florystyczno-fitosocjologicznej, 30 fizjologicznych, 7 anatomicznych i embriologicznych i 56 o tematyce innej, jak sprawozdania z wyjazdów, konferencji itp.

Katastrofalnie wygląda sprawa prenumeraty naszych czasopism. Łącznie nasi członkowie prenumerują około 150 egzemplarzy naszych czasopism, nie biorąc pod uwagę «Wiadomości Bota-

nicznych», które rozprowadzane są w ramach składek członkowskich. Oddziały nadal, pomimo licznych apeli ze strony Zarządu Głównego, nie wpłacają regularnie należnej Zarządowi Głównemu części składek członkowskich. W tym roku powinno wpłynąć 30 000 zł, a wpłynęło dotychczas tylko około 10 000 zł, pomimo że do końca roku pozostało tylko 3 miesiące. Oddziały: Wrocławski, Lubelski i Poznański w tym roku nie wpłaciły jeszcze ani jednego złotego.

Na podkreślenie zasługuje bardzo słuszną inicjatywę zaopiekowania się przez Oddział Poznański PTB grobem prof. Paczoskiego. Zarząd oddziału postarał się o przeniesienie prochów prof. Paczoskiego na cmentarz w Poznaniu, gdzie zostały pochowane w Alei Zasłużonych. Obecnie oddział zbiera odpowiednie fundusze na płytę nagrobną.

W oddziałach jest jeszcze zbyt mało spularyzowana akcja wymiany prelegentów z innymi oddziałami. Uchwała podjęta przez plenarne posiedzenie Zarządu Głównego w sprawie zwrotu kosztów przejazdu prelegentom powinna sprzyjać ożywieniu tych wyjazdów.

Z działalnością oddziałów łączy się ściśle działalność sekcji, które przejawiają dużą aktywność szczególnie dendrologiczna, mikologiczna i paleobotaniczna.

Sekcja dendrologiczna w tym roku obchodziła 35-lecie swej działalności i w tym celu odbyła jubileuszowy zjazd we Wrocławiu, na którym było przeszło 60 dendrologów polskich i 4 gości zagranicznych. Zjazd miał charakter problemowy z licznymi referatami. Na zjeździe podjęto uchwałę o współpracy pomiędzy nami i dendrologami czeskosłowackimi.

Sekcja mikologiczna odbyła 6 zebrań referatowych, przesłano adresy polskich mikologów za granicę w celu ułatwienia kontaktów osobistych. Zgromadzono materiały do dwóch zeszytów mikologicznych «*Monographiae Botanicae*».

Sekcja paleobotaniczna odbyła wiele zebrań naukowych (w Krakowie 12 z 20 referatami) oraz brała udział w organizowaniu III konferencji paleobotanicznej w Krakowie.

V. Działalność wydawnicza

W okresie sprawozdawczym ukazały się następujące numery czasopism: 3 i 4 zeszyt tomu XXVII i 1 numer tomu XXVIII «*Acta Societatis Botanicorum Poloniae*»,

3 i 4 zeszyt tomu II oraz 1 i 2 zeszyt tomu III «*Wiadomości Botaniczne*», oraz tom XIII «*Rocznika Dendrologicznego*», o łącznej objętości około 70 arkuszy wydawniczych, to jest około 1200 stron.

W okresie 12 lat powojennych w naszych czasopismach około 330 autorów opublikowało 653 prace.

« <i>Acta Societatis Botanicorum Poloniae</i> »	336 prac	— 400 autorów
« <i>Monographiae Botanicae</i> »	13 prac	— 13 autorów
« <i>Rocznik Dendrologiczny</i> »	192 prace	— 209 autorów
« <i>Acta Agrobotaca</i> »	62 prace	— 81 autorów
« <i>Wiadomości Botaniczne</i> »	50 prac	— 71 autorów

W okresie międzywojennym w ciągu 16 lat działalności wydawniczej naszego Towarzystwa około 200 autorów opublikowało około 400 prac. Pomimo, że wydaliśmy przez krótszy okres powojenny więcej prac, to stwierdzić należy, że przed wojną wydawano prace bardziej skondensowane. Obecnie drukujemy co najmniej czterokrotnie więcej stron druku, a wydajemy tylko dwukrotnie więcej prac. Jest to objaw z punktu widzenia polityki wydawniczej niezbyt dobry. Drukowane prace można na pewno w wielu wypadkach skracać bez szkody dla treści publikowanych wyników badań. W okresie powojennym co trzeci członek naszego towarzystwa publikował swoje prace w naszych czasopismach. Corocznie publikujemy w naszych organach około 70 prac, podczas gdy na podstawie niepełnych danych sądząc, wszystkich publikacji nasi członkowie w ciągu roku publikują około 400 prac, tak więc tylko 1/5 prac jest drukowana w naszych organach. Na 600 członków PTB pracujących naukowo, już około 330 publikowało swe prace w naszych czasopismach. Jeśli do tego dodamy

fakt propagowania tych prac w drodze wymiany zagranicznej w około 430 środowiskach naukowych, to dopiero możemy zdać sobie sprawę z roli, jaką spełnia nasze Towarzystwo w życiu naukowym. Nasze czasopisma są jedynymi pismami botanicznymi w Polsce, które docierają do tak wielu ośrodków.

VI. Działalność Komisji Popularyzacji Wiedzy Botanicznej

Komisja Popularyzacji Wiedzy Botanicznej prowadzi od wielu lat akcję, jaka nie była nigdy przedtem organizowana na taką skalę przez nasze towarzystwo. Na przykład na podstawie danych nadesłanych tylko przez 6 oddziałów: białostocki, gdański, krakowski, łódzki, poznański i warszawski, i to na podstawie niepełnych danych, w okresie lat 1948—1959 opublikowano 849 artykułów i 136 broszur i książek popularnych na tematy botaniczne. Z przykrością należy stwierdzić, że na ankietę odpowiedziało tylko 6 oddziałów, przy czym nie wszyscy członkowie odpowiedzieli na rozesłaną ankietę indywidualną.

W okresie sprawozdawczym we wszystkich oddziałach: wygłoszono 303 prelekcji, zorganizowano 12 kursów i pokazów oraz urządono 118 wycieczek terenowych. W Gdańsku, podobnie jak w roku zeszłym, zorganizowano wystawę grzybów jadalnych i trujących. Wystawa cieszyła się dużą frekwencją. W radio i telewizji wygłoszono 17 prelekcji, komunikatów i wywiadów.

W związku z Rokiem Darwinowskim zorganizowano też specjalne prelekcje i pokazy.

VII. Sprawozdanie biblioteki

W okresie sprawozdawczym księgozbiór wzrósł z 14 776 egzemplarzy do 16 015. Łącznie z księgozbiorem sekcji dendrologicznej i częścią botaniczną byłego Towarzystwa Ogrodniczego, nie przekazaną bibliotece SGGW, księgozbiór wynosi około 22 000 egzemplarzy. W roku 1939 biblioteka Polskiego Towarzystwa Botanicznego wynosiła około 8000 egzemplarzy, od tego czasu wzrosła więc prawie trzykrotnie.

Wydawnictwa naszego towarzystwa wysyłamy do 51 krajów, do 430 instytucji. Liczby te w stosunku do roku ubiegłego wzrosły o 20 nowych adresów. Przed wojną wysyłaliśmy tylko do 250 instytucji. W okresie sprawozdawczym wysłaliśmy 2099 egzemplarzy, a otrzymaliśmy 1486. Biblioteka otrzymuje z wymiany 403 tytuły wydawnictw ciągłych oraz prenumeruje 33 czasopisma.

Z księgozbioru w okresie sprawozdawczym korzystało 927 czytelników, wypożyczając 3538 woluminów, poza bibliotekę wypożyczono 482 woluminy.

VIII. Działalność finansowa

W okresie sprawozdawczym wpływy Polskiego Towarzystwa Botanicznego kształtowały się następująco:

W roku 1958: składki członkowskie	22 841.75
dotacje PAN	295 000.00
	<hr/>
	317 841.75
W roku 1959: składki członkowskie	17 679.75
dotacje PAN	580 000.00
	<hr/>
	597 679.75

Duży wzrost obrotów w roku 1959 powstał z przejęcia przez nas gospodarki finansowej wydawnictw. Wpłaty za należne składki, jakie wpłynęły na konto bankowe zarządu głównego dotyczą nie tylko roku bieżącego, lecz także zaległości za lata ubiegłe.

Wydatki kształtowały się następująco:

W roku 1958: wykup wydawnictw dla członków i na wymianę zagraniczną	124 078.50
zakup książek i czasopism	38 353.50
akcja popularyzacji wiedzy bot.	19 278.30
koszty walnego zjazdu	11 721.73
	<hr/>
	246 280.83
W roku 1959: wykup wydawnictw dla członków i na wymianę zagraniczną	59 815.80
zakup książek i czasopism	28 828.12
popularyzacja wiedzy botanicznej	7 444.20
deficyt wydawniczy	194 530.91
	<hr/>
	350 291.98

Jak widzimy z powyższych liczb, najważniejszą pozycję stanowi wykup czasopism na wymianę oraz zakup książek i czasopism dla biblioteki Towarzystwa. W tym roku doszła nowa poważna pozycja — to deficyt wydawniczy, wynikający z wyższego kosztu wydawania naszych czasopism od opłat uzyskanych za nie po sprzedaniu nawet całego nakładu. Wobec wzrostu obrotów, wzrosły też bardzo znacznie obowiązki skarbnika, który musi czuwać nad całą gospodarką finansową.

SPRAWOZDANIE Z XXXII ZJAZDU POLSKIEGO TOWARZYSTWA BOTANICZNEGO ODBYTEGO W DNIACH 16—19 WRZEŚNIA 1959 ROKU W OLSZTYNIE

W dniach od 16 do 19 września 1959 roku obradował w Olsztynie — Kortowie w gmachach Wyższej Szkoły Rolniczej XXXII Zjazd Polskiego Towarzystwa Botanicznego. Zjazd otworzył przewodniczący PTB, prof. dr Henryk Teleżyński. Przemówienie powitalne nawiązujące do tradycji nauki polskiej na ziemi mazurskiej, oraz zapraszające botaników polskich do współpracy w rozszerzeniu badań terenowych, a w szczególności do właściwego wyboru miejsca pod projektowany park narodowy na Mazurach, wygłosił przewodniczący Wojewódzkiej Rady Narodowej w Olsztynie mgr Z. Januszko. Następnie powitał zjazd J. M. Rektor prof. dr E. Grabda.

Po otwarciu zjazdu przystąpiono do Walnego Zgromadzenia, które rozpoczęło przyjęciem porządku dziennego i regulaminu Walnego Zgromadzenia. Na wstępie wybrano komisję Walnego Zgromadzenia w składzie: komisja mandatowa zjazdu: prof. dr J. Mądalski, doc. dr A. Siennicka i mgr. B. Molski, komisja matka: prof. dr J. Walas, prof. dr M. Skalińska, doc. dr L. Karpowiczowa, doc. dr J. Szwejkowski, doc. dr K. Lubliner-Mianowska, doc. dr A. Krawiecowa oraz prof. dr Z. Czubiński, oraz komisja skrutacyjna: prof. dr S. Grzesiuk, mgr J. Jasnowska i dr Z. Kurancowa.

Po wyborze komisji prof. dr T. Gorczyński wygłosił sprawozdanie z działalności Towarzystwa za okres ubiegły, a doc. dr A. Skirgiełło przedstawiła sprawozdanie finansowe za rok 1959 oraz preliminarz budżetowy na rok 1960. Sprawozdania i preliminarz przyjęto bez zmian.

Następnie przystąpiono do omówienia spraw wydawniczych PTB, a szczególnie związanych z czasopiśmie «Acta Societatis Botanicorum Poloniae». Prof. dr W. Gajewski referując te sprawy stwierdził, że wydawane czasopisma nie znajdują stałych nabywców wśród członków Towarzystwa, zwiększa to bardzo znacznie deficyt wydawniczy. Chcąc temu zapobiec, Zarząd Główny na wniosek Oddziału Wrocławskiego PTB przedstawia propozycję podjęcia uchwały, by «Wiadomości Botaniczne» były prenumerowane w ramach składek członkowskich przez wszystkich członków PTB, a «Acta Societatis Botanicorum Poloniae» obowiązkowo tylko przez członków zwyczajnych. Wniosek ten wywołał obszerną dyskusję, w trakcie której poparto propozycję Zarządu Głównego, zalecając jednocześnie, by «Acta Societatis Botanicorum Poloniae» zamieszczały wszystkie prace odpowiadające poziomem i interesujące botaników w kraju i za granicą. Następnie poddano pod

głosowanie wniosek treści następującej: «Walne Zgromadzenie XXXII Zjazdu Polskiego Towarzystwa Botanicznego w Olsztynie uchwała obowiązek prenumeraty «Acta Societatis Botanicorum Poloniae» przez członków zwyczajnych Towarzystwa. Wobec tego wszyscy członkowie zwyczajni PTB będą oprócz normalnej składki członkowskiej w wysokości 72 zł dopłacać 108 zł na prenumeratę «Acta Societatis Botanicorum Poloniae». Zarząd Główny w wypadkach szczególnych, na wniosek Zarządu Oddziału, może zwolnić członka zwyczajnego z obowiązku prenumeraty «Acta Societatis Botanicorum Poloniae». Wniosek przyjęto 37 głosami, przy 1 przeciwnym i 2 wstrzymujących się od głosowania.

Z kolei przystąpiono do wyboru Zarządu Głównego PTB. Spośród zgłoszonych kandydatur w głosowaniu tajnym wybrano do zarządu: prof. prof. H. Teleżyńskiego, T. Gorczyńskiego, A. Skirgiełło, Z. Czubińskiego, W. Gajewskiego, M. Kostyniuka, H. Czczottową, L. Karpowiczową, B. Pawłowskiego, A. Paszewskiego, St. Gumińskiego, J. Mądalskiego i T. Sulmę.

W wolnych wnioskach zgłoszono następujące propozycje i uwagi: Prof. Moycho zgłosił wniosek, by na uniwersytetach wprowadzić, jako kierunek studiów — fizjologię roślin. Wniosek przekazano Zarządowi Głównemu. Prof. Pawłowski zwrócił uwagę na niepełne wykorzystanie miejsca dla jednego z botaników w Międzynarodowej Stacji Fitosocjologicznej w Montpellier, kierowanej przez Braun-Blanqueta. Miejsce to opłacane przez PAN nie jest wykorzystywane przez cały rok przez pracowników PAN, tak że również mogą z niego korzystać pracownicy Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego. Prof. Krupko zwrócił uwagę na potrzebę szybszego wydawania prac zgłoszonych do druku. Opóźnianie w wydawaniu bardzo często deaktualizuje je. Inż. Dąbrowski zaś omówił potrzebę zakładania ogródków przy szkołach. Inicjatywę w tej dziedzinie powinni wykazać członkowie PTB. Mgr Wiegnerowa prosiła Zarząd Główny PTB by zwrócił się do Ministerstwa Oświaty w celu uregulowania sprawy wyjazdów nauczycieli na zjazdy PTB. Obecnie bardzo często natrafiają oni na szereg trudności. Na zakończenie obrad walnego zgromadzenia prof. Zabłocka zaproponowała w imieniu Oddziału Toruńskiego, by następny Zjazd Członków PTB odbył się w Toruniu. Propozycję przyjęto oklaskami.

Po obradach walnego zgromadzenia prof. Paszewski referatem pt. «Ewolucjonizm i darwinizm» rozpoczął plenarne obrady naukowe. Następnie wygłoszono kolejno referaty: prof. M. Kostyniuk pt. «Z zagadnień morfologicznej ewolucji roślin», prof. W. Gajewski: «Mechanizm ewolucji», prof. St. Gumiński: «O biochemicznych aspektach ewolucji roślin», prof. S. Krupko: «Użyteczność embriologii dla ustalenia ewolucyjnych linii rozwojowych okrytonasiennych». Następnie wygłoszono cykl referatów na temat ewolucji roślin zarodnikowych. Prof. Szafran wygłosił referat na temat «Ewolucja mszaków», dr Szwejkowski pt. «Ewolucja wątrobowców», a doc. Skirgiełło pt. «Ewolucja grzybów». Ostatnim referatem był «Ewolucja glonów», wygłoszony przez doc. Krawiecową. Na zakończenie obrad plenarnych mgr Heynowicz zdał sprawozdanie z IX Międzynarodowego Kongresu Botanicznego w Montrealeu.

Po zakończeniu obrad plenarnych rozpoczęto obrady w sekcjach: ogólnej, fitosocjologiczno-florystycznej i fizjologicznej, na których wygłoszono szereg ciekawych referatów. W trzecim i czwartym dniu zjazdu odbyły się wycieczki naukowe po torfowiskach mazurskich pod kierunkiem prof. dr Z. Czubińskiego, po Puszczy Piskiej, która składała się z dwóch wycieczek: fitosocjologicznej, prowadzonej przez prof. dr W. Matuszkiewicz i mikologicznej, prowadzonej przez doc. dr A. Skirgiełło, i po Puszczy Boreckiej prowadzonej przez dr B. Polakowskiego.

W zjeździe brało udział przeszło 300 uczestników, w tym gość z Rumunii, dyrektor Ogrodu Botanicznego w Cluj, dr Topa, specjalnie zaproszony na zjazd.

Sekretariat Zarządu Głównego PTB

Regulamin Walnego Zgromadzenia Polskiego Towarzystwa Botanicznego uchwalony przez plenarne posiedzenie Zarządu Głównego w dniu 25 kwietnia 1959 roku, a zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie XXXII Zjazdu PTB w Olsztynie, w dniu 16 września 1959.

Postanowienia wstępne

Regulamin ten jest opracowany na podstawie 22 i 23 paragrafu Statutu PTB i ma na celu zagwarantowanie wpływu wszystkich członków zwyczajnych (przynajmniej pośredniego przez swych delegatów) na decyzje, podejmowane przez Walne Zgromadzenie, oraz usprawnienie przebiegu Walnego Zgromadzenia.

Wybór delegatów

Wybór delegatów na Walne Zgromadzenie przez Oddziały odbywa się w sposób następujący:
— co najmniej na trzy miesiące przed terminem Walnego Zgromadzenia, Zarząd Główny zawiadamia Oddziały o ilości mandatów w każdym Oddziale PTB, ustalonej według ilości członków zwyczajnych oraz określonego klucza;

— co najmniej na 2 miesiące przed terminem Walnego Zgromadzenia Oddziały na jednym ze swych posiedzeń wybierają delegatów, o czym nie później niż w dwa tygodnie po zebraniu zawiadamiają Zarząd Główny. Delegatem może zostać wybrany tylko członek zwyczajny.

— Zarząd Główny stwierdzając ich statutowe uprawnienia do głosowania, wysyła imienne mandaty uprawniające do głosowania na Walnym Zgromadzeniu z mocą ilości głosów ustalonych przez Zarząd Główny. Mandaty są wystawiane imiennie i nie mogą być odstępowane osobom innym.

Prawo dyskutowania

Prawo dyskutowania nad wszystkimi sprawami (z wyjątkiem przyjęcia lub nieprzyjęcia w poczet członków honorowych i zagranicznych PTB, co określa odpowiedni regulamin) omawianymi na Walnym Zgromadzeniu mają wszyscy członkowie PTB i zaproszeni goście obecni na sali obrad, lub zgłaszający swe wypowiedzi na piśmie do Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia. Przewodniczący Walnego Zgromadzenia może ograniczyć czas dyskusji lub poszczególnych wypowiedzi, lub nawet odebrać prawo głosu w wypadku kilkakrotnego zabierania głosu w tej samej sprawie przez tę samą osobę, lub przewlekania się dyskusji nad sprawami niezbyt istotnymi dla Towarzystwa.

Zgłoszenie listy kandydatów do Zarządu Głównego

Wnioski dotyczące składu przyszłego Zarządu Głównego PTB (z wyjątkiem osób wchodzących do Zarządu z tytułu funkcji w Oddziałach i Zarządach Głównych Sekcji) przedstawia Walnemu Zgromadzeniu Komisja Matka, którą wybiera Walne Zgromadzenie. Komisja Matka winna reprezentować przedstawicieli co najmniej połowy Oddziałów oraz przedstawiciela ustępującego Zarządu. Nie wyklucza to możliwości zgłaszania kandydatów do Zarządu Głównego przez inne osoby będące na sali obrad.

Głosowanie

Głosowanie odbywa się nad wszystkimi sprawami w zasadzie jawnie, jednak na żądanie jednego członka zwyczajnego lub delegata, musi odbywać się tajnie. W każdym głosowaniu zbiera i liczy głosy oddzielnie delegatów i niedelegatów Komisja Skrutacyjna, wybrana przez Walne Zgromadzenie.

Udział w głosowaniu na Walnym Zgromadzeniu

Głosowanie na Walnym Zgromadzeniu odbywa się w jeden z następujących sposobów, ustalonych przez Komisję Mandatową Zjazdu, wybraną przez Walne Zgromadzenie:

— jeżeli na sali obrad jest przynajmniej 1/4 członków zwyczajnych PTB, głosowanie odbywa się bezpośrednio przez wszystkich obecnych na sali członków zwyczajnych.

— jeżeli na sali obrad jest mniej niż 1/4 członków zwyczajnych PTB, głosowanie odbywa się tylko przez wybranych przez Oddziały delegatów.

Sposób głosowania ustala Komisja Mandatowa na podstawie listy obecności członków zwyczajnych i delegatów.

W wyjątkowych wypadkach Walne Zgromadzenie może uchwalić głosowanie przez wszystkich uczestników Zjazdu dla zorientowania się w opinii na daną sprawę, lecz zgodnie z wymogami statutu, każda taka uchwała może mieć moc obowiązującą dla całego Towarzystwa, po przegłosowaniu jej na Walnym Zgromadzeniu w głosowaniu bezpośrednim lub pośrednim członków zwyczajnych PTB.

Sekretarz Generalny PTB
Prof. Dr Tadeusz Gorczyński

Warszawa — Olsztyn, w 1959 roku.